

AKAB OG JESABEL: MAKTMISBRUK

Bakgrunnsstoff *1 Kong 16,28-34; 1 Kong 17,18.*

Minnevers “Trekk ikke i ulikt spann, sammen med vantro! For hva har rettferd med urett å gjøre, og hva samfunn har lyset med mørket?”
(2 Kor 6,14).

Hvis man skal finne et ektepar i Bibelen man ikke bør etterligne, så må det bli Akab og Jesabel. Med en viljesvak konge og en maktsyk og utspekulert kvinne ved roret, kan ikke resultatet bli godt.

På mange måter dreier ukens studium seg om makt og myndighet, eller rettere sagt: det dreier seg om misbruk av makt og myndighet.

Makt og myndighet er gaver fra Gud. De som besitter dem, har et Gudgitt ansvar for å bruke denne makten og myndigheten på gudfryktig vis. Ellers synder de, ikke bare mot mennesker, men mot Gud selv. Denne uken skal vi få se at Akab og Jesabel brukte sin makt og myndighet på en måte som stred mot Guds vilje. Og de høstet følgene. Vi kan alle lære noe her om hvordan vi bruker den makten som vi har mottatt.

Ukeoversikt Akab og Jesabel fikk frem det verste hos hverandre. Det kan være ille nok i vanlige ekteskap, men når det skjer hos folkets ledere, får det katastrofale følger.

SØNDAG**Akab**

Sist uke så vi på Davids synd mot Batseba, denne synden som førte til så mye smerte og lidelse, ikke bare for ham selv, men for hele folket. Ja, hans svekkede stilling bidro til opprøret i hans egen familie, og på lengre sikt bidro det til at folket ble delt i to riker en generasjon eller to senere.

Les I Kong 16,28-30. Hva lærer vi her om Akabs personlighet?

Hva hadde kongene før ham gjort? I Kong 12,25-33; 13,33.34; 14,22-27; 15,26.34; 16,15-20.25. Hvordan gjør dette det lettere å fatte den ondskapen som preget Akabs regjeringstid?

“To år før Asa døde, begynte Akab å regjere i Israels-riket. Hele hans regjeringstid var preget av et selsomt og fryktelig frafall. Omri, hans far, som hadde grunnlagt Samaria, gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Han bar seg verre at enn noen av dem som hadde vært før ham. Men Akabs synder var enda verre. Han gjorde enda mer som vakte harme hos Herren, som om det ikke var nok at han gjorde de samme syndene som Jeroboam. Han nøyde seg ikke med å tilskynde folk til å ta del i de seremoniene som ble praktisert i Betel og Dan, men dristet seg til å innføre

den verste form for hedenskap, idet han erstattet den sanne gudsyndyrkelsen med Ba'al-dyrkelse.” – *Alfa og Omega*, bind 3, side 27 (PK:114).

Det kan virke ufattelig at disse kongene henfalt til slik synd og frafall. Men det er nettopp problemet: Vi ser på alt dette fra vårt ståsted, ikke fra deres. Hvem vet hva vi ville gjort hvis vi hadde vært i deres sted. Disse historiene burde tjene som en advarsel om hvor lett vi kan falle fra den levende Gud.

Til ettertanke **Hva kan du gjøre i ditt eget liv for å hindre at du sakte, men sikkert skal gå bort fra Jesus?**

MANDAG**Et mektig par**

Som om det ikke var ille nok, det Akab allerede hadde gjort, føyde han en ny synd til da han giftet seg med Jesabel (*1 Kong 16,31*), den hedenske prinsessen som er blitt rene synonymet for ondskap.

Dette ekteskapet var høyst sannsynlig mer et resultat av politikk enn kjærlighet. Kriger, de fleste av dem med Aram under Benhadad, preget Akabs 22 år ved makten. Denne striden var foranledningen til allianser med andre naboland som følte seg truet, og dermed giftet Akab seg med Jesabel, datter av kongen i Sidon, Etba'al, som også var prest for Astarte. Senere bidro Akabs datter, Atalja, til å befeste båndene til Juda gjennom sitt ekteskap med Joram, sønn av Josjafat og kronprins av Juda.

Hva gjorde Akab like etter at Bibelen sier at han giftet seg med Jesabel? 1 Kong 16,31-33.

Akab var så preget av synd og innrømmelser at Jesabel neppe trengte å gjøre særlig mye for å få ham til å tjene Ba'al, men også å hjelpe til med å spre Ba'al-dyrkelsen i Israel. Gjorde hun det fordi hun virkelig trodde på sin gud, eller gjorde hun det for å befeste sin makt? For hvis Jahves tilhengere satt med makten, ville hun nok være død i stedet for dronning. Hun var sikkert interessert i å beholde makten, og da passet det jo å bruke sin angivelige hengivenhet til sin "gud" for å få den makten.

Hva vet vi om hennes forsøk på å utrydde tilbedelsen av den sanne Gud og erstatte den med Ba'al-tilbedelsen? / Kong 18,4.13; 19,1.2; 21,25.

Til ettertanke Den ene synden førte til den neste. ... **Snart var kongen sunket så dypt at han sikkert ikke hadde forestilt seg det selv. Hva kan vi lære av denne triste historien så vi kan unngå å gjøre samme slags feil?**

TIRSDAG

Jesabel og Elia

Les gjennom den berømte historien i 1 Kong 18. Hva var det som sto på spill her?

Det fulgte en voldsom strid mellom Elia og Jesabel. Som dronning hadde Jesabel stor politisk makt. Med iver innførte hun sin fars tanker i Israel, han som var konge og prest for Ba'al og Astarte i Tyrus og Sidon. Akab bygget et tempel til Ba'al for

Jesabel som utvilsomt rommet en presteskole. Jesabel tok selv hånd om ba'al-dyrkelsen i Israel og gjorde den til statsreligion.

Hvordan viste Jesabel at hun støttet sine prester? Se 1 Kong 18,19.

Fire hundre av disse profetene spiste ved hennes bord. Det vil si at de hadde adgang til kongehuset og nøt hennes manns tillit. Hun må ha hatt stor makt over ham.

Stilt overfor dette åpne frafallet, førte Elia an i kampen for å holde liv i tilbedelsen av Jahve. Selv navnet hans betyr “min Gud er Jahve”. Religionsstriden toppet seg da Elia stod frem for kong Akab og bekjente at det hverken ville komme dugg eller regn uten at Gud gav beskjed om det (*1 Kong 17,1*). Dette var et åpent angrep på Ba'al som regnets, og derfor fruktbarhets Gud. Akab sa at Elia “fører ulykke over Israel” (*1 Kong 18,17*), men Elia sa ham imot. Det er ikke Elia som er skyld i tørken, for den skyldes at Akab har vendt seg bort fra Jahve (vers 16-18). På Karmel-fjellet (der Jesabel ikke var, men derimot Akab), avslørte Elia Ba'als maktesløshet og viste at Jahve hadde makt over regnet. Akab var like maktesløs som Ba'al. Hjelpeløs så han på at ba'al-dyrkelsen led nederlag og hundrevis av dens prester ble hogd ned for fote. Da han kom hjem, måtte han fortelle Jesabel hvorfor hun ikke trengte å sette frem mat til alle Ba'al-prestene neste dag.

Til ettertanke Hva slags negativ påvirkning er du omgitt av? Hva kan du gjøre for å bekjempe denne påvirkningen så godt det lar seg gjøre?

ONSDAG

Nabots vingård

Hvordan kunne Akab la forfallet gå så langt i hans tid? Historien om Nabots vingård er lærerik. Les 1 Kong 21,1-4. Hva kan vi her lære om Akab som forklarer en hel del?

I 1 Kong 21,5-7 ser vi hvordan Jesabel reagerte. For en kontrast! Det er ikke rart at hun fikk dominere i styre og stell. Når hennes mann gikk hjem og furtet og var klar til å gi opp, trakk hun i trådene så han fikk det han ønsket seg. Hennes reaksjon er “Er du Israels konge, eller?” Igjen får vi se at det for Jesabel dreide seg om makt og dominans, og at hun var gift med en som ikke ville stå i veien for henne.

Les resten av historien (1 Kong 21,8-16). Hvordan bar Jesabel seg ad for å få det som hun ville? Hvilket listig knep benyttet hun seg av? Hva lærer dette oss om henne?

Jesabel later til å ha god greie på Israels lovverk, og hun var i stand til å utnytte det til egen fordel. I tillegg til å kunngjøre en faste, som betydde at en fryktelig synd var begått, sørget hun for at Nabot ble beskyldt for en forbrytelse som ville resultere i døden (3 Mos 24,16). Så sørget hun for at minst to vitner ville bli innkalt (4 Mos 35,30; 5 Mos 17,6), slik loven krevde. Denne kvinnen visste akkurat hva det var hun gjorde; hun holdt seg slett ikke til troen på Jahve, men hun visste hvordan hun skulle utnytte den til sin fordel.

Resten av dette kapitlet (1 Kong 21,17-29) viser at selv om Jesabel tok initiativet til denne forbrytelsen, holdt Herren også

Akab ansvarlig. Akab visste hva som foregikk uten å gjøre noe med det. Han var like mye skyld i denne forbrytelsen som sin kone.

Til ettertanke Tenk på hvor lett det er å bruke religionen for å utnytte mennesker. Hvordan kan du ha vært fristet til å bruke troen til å presse mennesker til å gjøre det du ville? Hvorfor må vi være ytterst forsiktige så vi ikke faller i denne fellen?

TORSDAG

Enden kommer ...

Akabs og Jesabels overlagte plan for å få Israel til å overføre sin lojalitet til Ba'al og delta i ba'aldyrkelsens umoral kunne ikke unngå å vekke Guds vrede. I tillegg brøt de alle normer for redelig statsstell og tok med kaldt blod livet av den uskyldige Nabot. Deres ekteskap var den verst tenkelige kombinasjonen av en viljesvak konge og en skruppelløs og manipulerende maktglad kvinne. Det er ikke til å undres over at det ble en katastrofe for Israel.

Hvilken skjebne rammet både Akab og Jesabel? I Kong 22,29-40, 2 Kong 9,30-37.

Dette ekteparets skadelige påvirkning rammet ikke bare dem selv. De overførte den til neste generasjon.

Les I Kong 22,52-54. Hva lærer dette oss om disse to onde menneskenes varige innflytelse?

“Mens faren regjerte, hadde Akasja sett hvordan Gud hadde utført store ting. Han hadde vært vitne til hvordan Gud på skremmende måte hadde vist det frafalne Israel hva han mener om dem som tilsidesetter forpliktelsene i hans lov. Akasja hadde opptrådt som om disse fryktelige begivenheter bare var tomme rykter. I stedet for å ydmyke seg for Herren hadde han dyrket Ba'al, og til slutt gikk han så langt at han tok dette dristige steg på gudløshets vei. Akasja fortsatte å være opprørsk og ubotferdig til det siste, og han døde etter det ordet fra Herren som Elia hadde talt.” – *Alfa og Omega*, bind 3, side 84 (PK:209, 210).

Til ettertanke **Hvordan er ditt liv blitt direkte påvirket av andres synd? Hvilke bibelske prinsipper og løfter kan mildne skaden?**

FREDAG

Videre studium

Les Det kristne hjem, side 161-162 (AH:215).

“Akab var en veik person. Hans ekteskap med en kvinne som var avgudsdyrker, og samtidig var både handlekraftig og temperamentsfull, ble en katastrofe både for ham selv og nasjonen. Han var samvittighetsløs, hadde ingen høye begreper om rettferd og lot seg lett påvirke av den besluttsomme Jesabel. På grunn av sin egenkjærlige natur var han ikke i stand til å vurdere Guds godhet mot Israel eller sin egen plikt til å vokte og lede det utvalgte folket.” – *Alfa og Omega*, bind 3, side 28 (PK:115).

- Spørsmål til drøftelse**
- 1. På mange vis har denne leksen vært en lekse om maktbruk. Hvilke privilegier følger med makt? Hva er farene? Snakk sammen om den typen makt som især følger med religionsutøvelse. Hvilke spesielle farer må man unngå når man utøver den makten som forbindes med troen? Hvorfor kan denne makten være den farligste dersom den blir misbrukt? Hvordan kan menigheten verne seg selv og andre mot denne typen misbruk?**

2. Denne ukens studium kan også gi oss lærdommer om påvirkning. Snakk sammen om den innflytelsen vi som enkeltmennesker og som en menighet kan utøve. Hvordan kan vi sikre oss at vår innflytelse er så positiv som mulig, både i verden og i menigheten?
3. Tenk på det førsteinntrykket din lokale menighet gir. Tenk deg at du kommer for første gang. Hva slags inntrykk tror du at din menighet gir? Hva er dens sterke sider? De svake? Hva kan dere i gruppen gjøre for at førsteinntrykket skal bli så godt som mulig?

Sammendrag Akab var i utgangspunktet en dårlig hersker, men han ble langt verre under Jesabels innflytelse. Ingen andre kongelige ektepar misbrukte sin makt så mye som de. Gud måtte gripe inn for å redde både Israel og Juda fra undergangen.